

מדת בדת

שינוי הדף היומי בדרך קצרה

לע"נ הגאון רבי משה בן רבי
יצחק מאיר שפירא זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 314 פרשת ויגש תשפ"ו

זבחים קה-קיא

אמי שהמטמא אדם מונים בו ראשון ושני ומה שלא מטמא אדם לא מונים בו ראשון ושני.

שנינו במשנה שלת"ק שכשיצאו מהחומה הם מטמאים בגדים, ולמדו בברייתא פר יוה"כ מפר העדה ופר כהן משיח שזה חוץ לג' מחנות ואין לומר שמדובר שם מחוץ למחנה אחד שהרי כתוב **מחוץ למחנה** בפר העדה וזה מיותר שהרי כתוב **כאשר שרף את הפר הראשון** אלא זה בא לתת לו מחנה נוסף וכשכתוב **מחוץ למחנה** בדשן הוא מיותר שהרי כתוב בפר כהן משיח **על שפך הדשן ישרף** אלא זה בא לתת לו מחנה נוסף, ור"ש למד מהפסוק **מחוץ למחנה** כמו שדרש ר"א שלומדים מפר כהן משיח לפרה אדומה שכמו שכאן זה חוץ לג' מחנות כך בפרה, וכמו שעשיית הפרה היא למזרחה של ירושלים,

דף קו כך שריפת הפרים זה למזרחה של ירושלים, ולרבנן לומדים כמו ששנינו בברייתא ששריפתם חוץ לירושלים ולר' יוסי הגלילי הם נשרפים על בית הדשן, ורבא אומר שר"א בן יעקב הוא החולק על ר' יוסי הגלילי ששנינו על הפסוק **על שפך הדשן ישרף** שיהיה שם דשן, ור"א בן יעקב למד משם שמקומו יהיה משופך שהוא מדרון ואביי דוחה שת"ק ור"א בן יעקב חלקו רק על מקומו משופך.

שנו בברייתא שרק השורף מטמא בגדים ולא מי שהצית את האור או מי שרק סידר את המערכה, ושורף כולל את המסייע בשעת שריפה ואין לומר שגם אחר עשיית אפר הם מטמאים בגדים כי כתוב **אותם** שרק כשהם בעין הם מטמאים ולא שנעשו אפר, ור"ש ממעט **אותם** שרק כשהם כמו שהיו ולא אחר שהותך הבשר ואם ניתך הבשר אינם מטמאים בגדים, ואמר רבא שהנ"מ בין ת"ק לר"ש הא באופן שהוא חרף שכבר ניתך הבשר אך עדיין לא נעשה אפר שלר"ש טהור המתעסק ולת"ק הוא טמא.

פרק השוחט והמעלה

משנה מי ששחט והעלה בחוץ חייב שתיים על השחיטה ועל העלאה, ור' יוסי הגלילי אומר שאם שחט בפנים והעלה בחוץ או ששחט בחוץ והעלה בפנים פטור כי הוא העלה דבר פסול אמרו לו א"כ כל מי ששחט בפנים והעלה בחוץ הוא פטור כי הוא פסל אותו ביוצא. טמא שאכל קודש טמא או טהור חייב ור' יוסי הגלילי אומר שאם הוא אכל טהור הוא חייב אך אם אכל קודש טמא הוא פטור כי הוא אכל דבר טמא אמרו לו א"כ גם טמא שאכל טהור פטור כי הוא טימא אותו במגעו. טהור שאכל טמא פטור כי החיוב הוא רק על טומאת הגוף. **גמרא** יש להקשות שרק בהעלאה מצאנו עונש ואזהרה, עונש שכתוב **ואל פתח אהל מועד לא הביאו** ואזהרה לומדים מהפסוק **השמר לך פן תעלה עולתיך** וכמו שאמר ר' אבין שבכל מקום שכתוב **השמר פן** ואל זה לא תעשה, אך בשוחט בחוץ אמנם מצאנו עונש שכתוב **ואל פתח אהל מועד לא הביאו** אך לא מצאנו אזהרה, ויש לומר שלומדים מהפסוק **ולא יזבחו עוד**, אך קשה שמשם למד ר"א שהזבח בהמה למרקוליס חייב שאם לא צריך את הפסוק **ולא יזבחו עוד** לכדרכה הוא אוסר גם שלא כדרכה, ומבאר רבה שניתן ללמוד שהלא הולך על יזבחו וגם על העוד, אך קשה שצריך את הפסוק כמו ששנינו שעד כאן דיבר הפסוק בקדשים שהקדיש בשעת איסור הבמות והקריבם בשעת איסור הבמות, **עמוד ב** שכתוב **עונש ואל פתח אהל מועד** וגם כתוב **אזהרה השמר לך פן תעלה** ומכאן ואילך מדובר בזבחים שהקדישם בשעת היתר הבמות והקריבם בשעת איסור הבמות, שכתוב **למען אשר יביאו בני ישראל את זבחייהם אשר הם זבוחים**, מה שכבר התרתי, **על פני השדה** ללמד שהזבח בשעת איסור הבמות זה נחשב לו כאילו הקריב על פני השדה, **והביאום לה'** זה מצות עשה, ולא תעשה לומדים מולא **יזבחו עוד**, ואינו ענוש כרת על כך שהרי כתוב **תוקת עולם תהיה זאת להם לדורותם** זאת עשה ולא אחרת כרת,

דף קה יש להסתפק כשיצא חצי מהפר במיעוט האבר אם הולכים אחר רוב האבר וא"כ זה נחשב כיצא רובו, או שהולכים אחר הבהמה ועדיין לא יצאה רובה, ונשאר בתיקו, רבה בר רב הונא למד את הספק על האנשים שיצאו דהיינו שהתעסקו בו ה' בני אדם ויצאו ג' מהם ונשארו שנים האם הולכים אחר רוב המתעסקים או אחר הבהמה, ונשאר בתיקו.

ר"א מסתפק אם יצאו פרים ושעירים הנשרפים וחזרו האם נאמר שכיוון שיצאו כבר נטמאו או שנאמר שחזרתם נחשבת חזרה, ור' אבא בר ממל הוכיח ממה ששנינו: היו סובלים אותם במוטות אם יצאו הראשונים חוץ לחומת עזרה והאחרונים לא יצאו הראשונים מטמאים בגדים והאחרונים לא מטמאים בגדים עד שיצאו, ואם נאמר שנטמאו ביציאתם א"כ נטמאו גם אותם שבפנים, ורבינא מקשה הרי נאמר **ואחר יבא אל המחנה** ואיך יתכן לטמאותם, ור"א הסתפק רק באופן שלקחו אותם במקלות והם עומדים להוציאם האם נטמאו ביציאת העוסקים או רק כשיצאה הבהמה.

שנו בברייתא שלר"מ פרים הנשרפים ופרה אדומה ושעיר המשתלח המשלח השורף והמוציא מטמא בגדים והם עצמם לא מטמאים בגדים אך הם מטמאים אוכלים ומשקים, ולרבנן פרה ופרים מטמאים אוכלים ומשקים אך שעיר המשתלח אינו מטמא אוכלים ומשקים כי חי לא מטמא אוכלים ומשקים ר"מ למד כמו ששנו אצל ר' ישמעאל מהפסוק **על כל זרע זרע אשר יזרע** כמו שזרעים אין סופם לטמא טומאה חמורה וצריכים הכשר כך כל דבר שאין סופו לטמא טומאה חמורה אינו צריך הכשר למעט נבלת עוף טהור שסופה לטמא טומאה חמורה ואינה צריכה הכשר, אך לחכמים יש להקשות שאם הם למדו כנ"ל א"כ יש לרבות גם שעיר המשתלח ואם הם לא למדו כנ"ל א"כ מנין שפרה ופרים מטמאים בלי הכשר, וכשהגיע רב דימי הוא אמר שבא"י ביארו שר' ישמעאל דיבר שמה שאין סופו לטמא טומאה חמורה הוא צריך הכשר טומאה ממקום אחר ומה שסופו לטמא טומאה חמורה הוא מטמא מעצמו גם בלי קבלת טומאה מדבר אחר.

ר"א מסתפק אם פרים ושעירים הנשרפים מטמאים אוכלים ומשקים בפנים כבחוף האם מחוסר יציאה הוא כמחוסר מעשה ואינו מטמא או שאינו כמחוסר מעשה ואחר שהסתפק בכך הוא פשט שהוא כמחוסר מעשה.

ר' אבא בר שמואל שאל את ר' חייא בר אבא לדעת ר"מ האם נבלת עוף טהור מטמאה בכזית, ואין ספק כשהיא מונחת בקרקע ואין ספק כשהיא מונחת בפה שהיא מטמאה והספק הוא כשהיא בידו האם מחוסר קריבה זה נחשב כמחוסר מעשה או לא **עמוד ב** אחר כך הוא פשט שמחוסר קריבה זה לא כמחוסר מעשה, והקשה ר' אבא ששנינו י"ג דברים נאמרו בנבלת עוף טהור ואחד מהם שהם צריכים מחשבה אך אינם צריכים הכשר ומטמאים טומאת אוכלים בכביצה ולכאורה זה כר"מ וכתוב כביצה, ויש לדחות שזה כרבנן, אך יש להוכיח ממה שכתוב ברישא שהם צריכים מחשבה אך לא הכשר ור"מ הוא הסובר כך וכמו שהרישא כר"מ גם הסיפא כר"מ, אך יש לדחות שכל חלק הוא כתנא אחר, אך קשה ששנינו בסיפא שחיטת ומליקתה מטהרת טריפתה וזה כדעת ר"מ לעיל וא"כ הרישא והסיפא כר"מ והמציעתא כרבנן, אמר ר' חייא אכן כל בבא היא כתנא אחר.

רב המנונא אמר לר' זירא שלא ישב על כרעיו עד שיבאר לו האם לר"מ מונים בנבלת עוף טהור ראשון ושני אמר ר' זירא שמה שמטמא אדם במגע עושה ראשון ושני ומה שלא מטמא אדם במגע לא מונים בו ראשון ושני.

ר' זירא שאל את ר' אמי בר חייא או את ר' אבין בר כהנא כמה ששנינו שחיבור אוכלים ע"י משקה הוא חיבור לטומאה קלה ולא לטומאה חמורה האם מונים בו ראשון ושני או לא, אמר ר'

ומבאר אביי שלומדים מק"ו שאם במקום שלא ענש הזהיר במקום שענש ודאי הזהיר, ורבינא מקשה א"כ התורה לא צריכה לכתוב לאו בחלב ונלמד ק"ו מנבילה שאם נבילה שלא ענש כרת יש אזהרה בחלב שענש כרת ודאי יש אזהרה, וכשרבינא בא לפני רבא הוא אמר לו שאין ללמוד מנבילה שיש לפרוך שהיא מטמאה, וניתן להוכיח משרצים טמאים באם אינו ענין אך יש לפרוך ששרצים טמאים טומאתם במשהו, ויש להוכיח משרצים טהורים אך ניתן לפרוך שאיסורם במשהו, ויש להוכיח מערלה וכלאי הכרם אך ניתן לפרוך שערלה וכלאי הכרם אסורים בהנאה, ויש להוכיח משביעית אך יש לפרוך ששביעית תופסת דמיה, ויש להוכיח מתרומה ויש לפרוך שתרומה לא הותרה מכללה ופירכא זו קיימת לכל הדברים הנ"ל, אלא אמר רבא שהקושיא בק"ו הנ"ל הוא על פסח ומילה שהם מצות עשה ולכאורה נלמד ק"ו ממותיר שאף שאינו עונש כרת יש בו אזהרה פסח ומילה שענש כרת ודאי יש אזהרה, אמר רב אשי שכשאמר שמועה זו לפני רב כהנא הוא פרך שלפסח יש תקנה בפסח שני, ולמותיר אין תקנה.

יש להקשות איך למדו אזהרה מק"ו הרי לא מזהירים מק"ו וגם למ"ד שעונשים מן הדין אך אין מזהירים מן הדין, אלא יש ללמוד כדברי ר' יוחנן שלומדים שחיטה מהעלאה בגזירה שוה **הבאה הבאה** וכמו שבהעלאה ענש והזהיר כך בשחיטה ענש והזהיר,

דף קז ורבא אומר שלומדים כדברי ר' יונה מגזירה שוה **שם שם** כמו שבהעלאה לא ענש בלי אזהרה כך בשחיטה לא ענש בלי אזהרה, ומצאנו במוקטרי פנים שהעלה בחוץ, ומוקטרי חוץ שהעלה בחוץ אמר רב כהנא שלומדים מהפסוק **ואליהם תאמר** שעל הסמוכים תאמר ופרשת העלאה סמוכה לפרשת שחוט חוץ, ורבא מקשה שלא כתוב **ועליהם** אלא **ואליהם** אלא יש ללמוד כדברי התנא שאצל ר' ישמעאל **ואליהם תאמר** לערב הפרשיות, ור' יוחנן למד בגזירה שוה **הבאה הבאה** שכמו שאח"כ מדובר במוקטרי חוץ כך כאן מדובר אף במוקטרי חוץ, ורב ביבי מקשה ששנינו בכריתות שיש ל"ו כריתות בתורה וצריך למנות מעלה אברי פנים ומעלה אברי חוץ וא"כ יש ל"ז ונשאר בקושיא.

מה ששנינו שמי שזרק מקצת דם בחוץ חייב ר' ישמעאל למד בברייתא מהפסוק דם **יחשב** לרבות הזורק ור"ע למד מאו זבח לרבות את הזורק, ור' ישמעאל למד מאו לחלק שלא נאמר שחייב רק כשמעלה עולה וזבח, ור"ע למד לחלק ממה שכתוב **ולא יביאנו** אפילו לאחד, ור' ישמעאל למד מלא **יביאנו** שחייב על שלם ולא על חסר, ור"ע למד את זה ממה שכתוב **לעשות אותו**, ור' ישמעאל למד שצריך את ב' הפסוקים אחד למוקטרי פנים שחסרו והעלם בחוץ ואחד למוקטרי חוץ שחסרו והעלם בחוץ, וכן שנינו להדיא בברייתא שר' ישמעאל למד מהפסוק **לעשות אותו** שאם חסרו מוקטרי פנים והעלם בחוץ פטור שכתוב **לעשות אותו** שלם ולא חסר, ור"ע למד מדם **יחשב** לרובת שחיטת העוף, ור' ישמעאל למד עוף מהפסוק **או אשר ישחט** ור"ע למד משם שחייב רק על שחיטה אך לא על מליקה, ור' ישמעאל למד את זה מהפסוק **זה הדבר**, ששנינו על הפסוק **אשר ישחט** שמשמע רק בהמה ושחיטת עוף לומדים מאו **אשר ישחט** ואין לומר שחייב גם במולק ונלמד מק"ו שאם שחיטה שאינה מכשירה עוף בפנים חייב בה בחוץ מליקה שהיא מכשירה עוף בפנים ודאי חייב עליה בחוץ, ומיעטו מזה **הדבר**, ור"ע למד מזה **הדבר** לגזירה שוה.

מה ששנינו קומץ ומקבל דמים בחוץ מנין שפטור ולכאורה מנין שחייב ויש לומר שהיה ניתן ללמוד משחיטה שהיא פוסלת במחשבת שלא לאוכליו בפסח, ויש להוכיח מזריקה, אך ניתן לפרוך שזר חייב עליה מיתה, **עמוד ב** ויש ללמוד מביניהם משחיטה וזריקה, אך לפ"ז לא היה צריך פסוק על זריקה והיינו לומדים משחיטה והעלאה שאם היינו פורכים על שחיטה שהיא פוסלת במחשבת שלא לאוכליו בפסח, ויש להוכיח מהעלאה ואם נפרוך שהעלאה ישנה במנחה יש להוכיח משחיטה ואם בכ"ז התורה כתבה זריקה זה מלמד שלא לומדים אותה משחיטה והעלאה.

ר' אבהו אומר שאם שחט זורק בחוץ לר' ישמעאל חייב אחד שהם נלמדים מפסוק אחד ולר"ע חייב שתיים, ואביי אומר

שגם לר"ע חייב אחד שכתוב **שם תעשה** שהתורה עשתה את כולם לעבודה אחת, אם זרק והעלה לר' ישמעאל חייב שתיים שהם נלמדים משני פסוקים, ולר"ע חייב אחת, ואביי סובר שגם לר"ע חייב שתיים ולכן התורה חלקה אותם **שם תעלה** ו**שם תעשה**, אם שחט זרק והעלה לכו"ע חייב שתיים.

שנו בברייתא על הפסוק בשחוט חוץ מחוץ למחנה שאין לומר שחייב רק חוץ לג' מחנות שכתוב **או עז במחנה**, ואין לומר שגם השוחט עולה בדרום חייב משום שחוט חוץ שכתוב **או אל מחוץ למחנה** וחוץ למחנה הוא מקום שאינו ראוי כלל לשחיטת קדשים וכל זבח ואילו דרום ראוי לקדשים קלים.

עולא אומר שהשוחט על גגו של היכל חייב כי הוא לא ראוי לשחיטת כל זבח, ורבא מקשה א"כ התורה יכלה לכתוב **אל מחוץ למחנה**, ואל פתח אהל מועד מיותר וא"כ הוא ממעט גגו אך לרבא קשה שיש לכתוב אל פתח אהל מועד במחנה ומדוע כתוב מחוץ למחנה א"כ זה בא לרבות גגו, ורב מרי אומר שצריך את זה לרבות כולה בפנים וצוארה בחוץ, ולכאורה צוארה בחוץ זה פשיטא הרי התורה הקפידה על שחיטה והיא בחוץ, אלא יש לומר שבא לרבות כשכולה בחוץ וצוארה בפנים.

לר' יוחנן המעלה בזמן הזה חייב שהקדושה הראשונה קדושה גם לעתיד לבא, ולר"ל הוא פטור שהקדושה הראשונה אינה קדושה לעתיד לבא, לכאורה הם נחלקו במחלוקת ר"א ור' יהושע ששנינו שר"א אמר שכשבנו בהיכל עשו קלעים בהיכל וקלעים בעזרות, ובהיכל בנו מבחוץ ובעזרה בנו מבפנים, ור' יהושע אמר שהוא שמע שהקריבו גם בלי בית ואכלו קדשי קדשים גם ללא קלעים ואכלו קדשים קלים ומעשר שני גם ללא חומה כי הקדושה הראשונה קדשה לשעתה ולעתיד לבא ומשמע שר"א סובר שאינה קדושה לעתיד לבא, ויש לדחות שגם ר"א מודה שהיא קדושה לעתיד לבא וכל אחד מהם אמר מה שהוא שמע ומה שר"א שמע שהצריכו קלעים זה בשביל צניעות.

מי שהעלה אבר שאין בן כזית אך יש עצם שמשלימו לכזית לר' יוחנן חייב שמה שמחובר לעולים הוא כעולים, ולר"ל פטור שמה שמחובר לעולים אינו כעולים.

דף קח רבא מסתפק אם העלה ראש בן יונה שאין בו כזית אך המלח משלימו לכזית, ורבא מפרזקיא אמר לרב אשי סספיקו של רבא תלוי במחלוקת ר' יוחנן ור"ל בחיבורי עולים, אך יש לדחות שהספק הוא גם לר' יוחנן שהוא דיבר על עצם שהוא מין הבשר אך מלח אינו מינו של הבן יונה, והספק הוא גם לר"ל והוא דיבר על בשר שאין בו כזית שאם הוא היה פורש לא היה בו מצוה אך במלח שיש מצוה בו גם כשפרש א"כ הוא יצטרף או שאין הגדל, ונשאר בתיקו.

אמרו לר' יוסי הגלילי שכל שוחט בפנים שהוציא נפסל ביוצא ורבי השיב ששוחט בפנים ומעלה בחוץ היתה לו שעת הכושר אך השוחט בחוץ ומעלה בחוץ לא היתה לו שעת הכושר, ור"א בן ר"ש תירץ לדעת ר' יוסי הגלילי ששוחט בפנים ומעלה בחוץ הקודש כבר קיבל אותו אך השוחט בחוץ אין הקודש מקבלו, וזעירי אמר שהם נחלקו בשחיטת לילה שלרבי היא פסולה כי לא היתה לה שעת הכושר ולר"א בן ר"ש היא כשירה שהקודש קיבלו, ורבה אמר שהם נחלקו בקיבל בכלי חול שלא היה לו שעת הכושר אך זה נחשב קבלה בקודש.

החכמים טענו לר' יוסי הגלילי שבטמא שאכל קודש הוא טמא אותו כבר במגעו, ולכאורה מה יענה ר' יוסי, וביאר רבא שאם נטמא הגוף ואח"כ נטמא הבשר לכו"ע חייב כי טומאת הגוף בכרת קדמה, ונחלקו כשנטמא הבשר ואח"כ הגוף שלרבנן אומרים מיגו שנאסר בשאר דברים טהורים הוא נאסר גם בזה, ור' יוסי הגלילי סובר שלא אומרים מיגו, אך קשה לר' יוסי שאמנם לא אומרים מיגו אך נאמר שטומאת הגוף החמורה תחול על טומאת בשר, ורב אשי אומר מי אמר שטומאת הגוף חמורה יותר אולי טומאת בשר חמורה יותר שאין לה טהרה במקוה.

משנה שחיטה חמורה מעלייה שהשוחט להדיוט חייב והמעלה להדיוט פטור ועלייה חמורה משחיטה שאם שנים אחזו בסכין ושחטו בו פטורים, ושנים שאחזו באבר והעלוהו הם חייבים,

אם העלה וחזר והעלה וחזר והעלה לר"ש חייב על כל עלייה ועלייה ולר' יוסי חייב רק אחת, לת"ק אינו חייב עד שיעלה לראש המזבח ולר"ש חייב גם בהעלה על סלע או אבן. **גמרא** יש להקשות מה החילוק בין העלה להדיוט שפטור שכתוב לה' הרי גם בשחיטה כתוב לה' ויש לומר שיש ריבוי בשחיטה שכתוב **איש איש**, אך קשה שגם בהעלאה כתוב **איש איש**, יש לומר שבהעלאה זה בא לרבות שנים שהעלו באבר שהם חייבים, אך קשה א"כ גם לגבי שחיטה צריך את הפסוק לרבות שנים שאחזו בסכין ושחטו שחייבים, ויש לומר שבשחיטה יש מיעוט **הוא** אחד ולא שנים, אך קשה שגם לגבי העלאה כתוב **הוא**, **עמוד ב** ויש לומר שזה בא למעט שוגג אנוס ומוטעה, אך יש לומר שבשחיטה כתוב פעמיים **הוא** ומה שכתוב לה' בא למעט שעיר המשתלח.

שנו בברייתא שר"ש דרש **מאיש איש** לרבות שנים שאחזו באבר והעלו שחייבים, והיה מקום ללמוד משחיטה שאם בשוחט להדיוט שחייב בכ"ז שנים ששחטו פטורים המעלה להדיוט שפטור ודאי פטור בשנים שאחזו והעלו לכן יש ריבוי **איש איש**, ור' יוסי למד **מההוא** אחד ולא שנים והתורה כתבה **איש איש** כלשון בני אדם, ור"ש למד **מההוא** למעט אנוס שוגג ומוטעה ור' יוסי למד מהיתור של **הוא ההוא** ור"ש לא דרש **הוא ההוא**, ויש להקשות שכמו שר' יוסי לא למד **איש איש** של העלאה כי התורה דברה כלשון בני אדם א"כ גם אין ללמוד לגבי שחיטה וא"כ מנין שהשוחט להדיוט חייב, ויש לומר שר' יוסי למד מהפסוק **דם יחשב לאיש ההוא דם שפך** אפילו מי ששחט למד מהפסוק.

ר"ל אומר שר"ש ור' יוסי נחלקו במעלה כמה פעמים בכמה אברים ונחלקו בפסוק **לעשות אותו** על השלם ולא על החסר שלר' יוסי זה נאמר על כל הבהמה ולכן חייב אחד ולר"ש זה נאמר על כל אבר ואבר אך אם העלה אותו אבר כמה פעמים לכו"ע חייב אחד, ור' יוחנן סובר שהם נחלקו באבר אחד שלר"ש מוקטרי פנים שחסרו והעלם בחוץ חייב ולר' יוסי פטור ולכן חייב רק אחד אבל בכמה אברים לכו"ע חייב על כל אבר ואבר, ושניהם חולקים על עולא שאמר שלכו"ע מוקטרי פנים שחסרו והעלם בחוץ חייב ונחלקו במוקטרי חוץ שחסרו והעלם בחוץ שלר' יוסי פטור ולר"ש חייב, ללישנא בתרא עולא אמר שלכו"ע מוקטרי חוץ שחסרו והעלה בחוץ פטור, ונחלקו במוקטרי פנים שחסרו והעלה בחוץ שר' יוסי פטור ור"ש מחייב, ואביו של שמואל אומר שמה ששינו שמהחזירים מה שפקע מהמזבח זה לא כר' יוסי א"כ הוא סבר שר' יוסי חלק על מוקטרי פנים שחסרו והעלם בחוץ, א"כ הוא חלק על עולא בלישנא קמא.

ר' יוסי אמר שחייב רק בעלה על המזבח רב הונא מבאר שר' יוסי למד מהפסוק **ויבן נח מזבח לה'**, ור' יוחנן מבאר שר"ש למד מהפסוק **ויקח מנוח את גדי העזים ואת המנחה ויעל על הצור לה'**, ור"ש לא למד מנח שיתכן שהוא הקריב על סתם גובה ולר' יוסי מה שכתוב אצל מנוח שהוא הקריב על הצור זה הוראת שעה, עוד יש לבאר כדברי הברייתא שר"ש למד שמזבח הוא פתח אהל מועד ואין מזבח בכמה ולכן אם העלה על האבן או על הסלע חייב, ולכאורה ר"ש היה צריך לומר יצא אלא הכוונה שכיון שבבמה אין צורך למזבח א"כ כשנאסרו הבמות נאסר גם בהעלה על הסלע או על האבן.

ר' יוסי בן ר' חנינא מסתפק אם קרן כבש ויסוד וריבוע מעכבים בבמה, ור' ירמיה הוכיח ממה ששינו להדיא שקרן כבש ריבוע ויסוד מעכבים בבמה גדולה אך לא בבמה קטנה.

דף קט משנה המעלה בין מקדשים כשרים ובין קדשים פסולים שנפסלו בקודש והקריבם בחוץ חייב, המעלה כזית מעולה ומאימורים בחוץ חייב. **גמרא** שנו בברייתא שכתוב בפסוק **אשר יעלה עולה או זבח** כשכתוב **עולה** משמע רק עולה ואימורי אשם וחטאת ושאר קדשי קדשים לומדים מהמלה **זבח**, וקומץ לבונה וקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח והמנסך ג' לוגים יין ומים לומדים מהפסוק **אל פתח אהל מועד לא יביאנו** שכל מה שבא לפתח אהל מועד חייבים עליו בחוץ, ומשמע רק קדשים כשרים ואם נפסלו כגון הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקבלו פסולים וזרקו את דמו והניתנים למטה שנתנם למעלה או הניתנים למעלה שנתנם

למטה וניתנים בחוץ שנתנם בפנים והניתנים בפנים שנתנם בחוץ ופסח וחטאת שנשחטו שלא לשמם, ולומדים מהפסוק **לא יביאנו לעשות** שכל מה שמתקבל בפתח אהל מועד חייבים עליו בחוץ.

שנינו במשנה שהמעלה כזית מהעולה ואימוריה בחוץ חייב ומשמע שרק עולה מצטרפת עם אימוריה אך שלמים לא יצטרפו עם אימוריהם וזה כדברי הברייתא שעולה ואימוריה מצטרפים לכזית ההעלותם בחוץ ולחייב על פיגול נותר וטמא, ולכאורה קשה שלגבי העלאה שייך לחלק בין עולה לשלמים כיוון שבשר השלמים אינו קרב אך לענין פיגול נותר וטמא מדוע לחלק ביניהם הרי שנינו שכל הפיגולים מצטרפים וכל הנותרים מצטרפים וקשה גם מפיגול וגם מנותר, ויש לפרש לגבי פיגול שמה שכבר התפגל מצטרף אך לגבי מחשבת פיגול אין לצרף, ולגבי נותר יש לבאר שלגבי מה שנותר בסוף אחר זריקה זה מצטרף אבל מה שנותר קודם זריקה אין לצרף לגבי שלמים כיון שאימורי שלמים לא נחשבים שיעור הבשר כדי לזרוק עליהם את הדם, וזה כדעת ר' יהושע שכל הזבחים שבתורה שנשאר מהם כזית בשר **עמוד ב** וכזית חלב יכול לזרוק את הדם אך אם נשאר רק חצי זית בשר וחצי זית חלב לא יזרוק את הדם, ובעולה חצי זית בשר וחצי זית חלב מצטרפים ויכול לזרוק את הדם כי כולה קיימת, ובמנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק, ולכאורה לא שייך כאן מנחה, ורב פפא מבאר שמדובר במנחת נסכים שבאה עם הזבח ולא יזרוק את הדם אם רק היא נשארה.

משנה מי שקמץ לבונה וקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב כזית מאחד מהם בחוץ חייב ור"א פוטר עד שיקריב את כולם ואם הקריב מכולם בפנים ונשאר כזית מהם והקריבו בחוץ חייב ואם חסר כל שהוא מכולם והקריבו בחוץ פטור, מי שהקריב קדשים ואימורים בחוץ חייב. **גמרא** שנו בברייתא שמי שהקטיר כזית בחוץ חייב ואם הקריב חצי פרס בפנים פטור, ולכאורה הכוונה לזר שהקריב בפנים וזה קשה שזה הקטרה גמורה, וביאר ר' זירא בשם רב חסדא בשם ר' ירמיה בר אבא בשם רב שפטור הכוונה לציבור, ואמר ר' זירא שקשה לו על כך שרב אמר שגם ר"א מודה בזה והרי ר"א אמר שזה לא הקטרה שהרי הוא פטר על כך בחוץ, ומבאר רבה שלא נחלקו בהקטרה בהיכל אלא בהקטרה של לפני ולפנים של יוה"כ שלר"א צריך דוקא מלא חפניו ולת"ק לא צריך מלא חפניו, ואב"י מקשה הרי נאמר חוקה על הקטרה של יוה"כ, ואב"י מבאר שלא נחלקו בהקטרה של יוה"כ אלא בהקטרה של ההיכל שלת"ק לומדים חוץ מפנים ולר"א לא לומדים חוץ מפנים, ורבא מקשה שרבנן לא למדו גם חוץ מחוץ וכ"ש שהם לא ילמדו חוץ מפנים שהרי שנינו שאין לומר שהמעלה פחות מכזית קומץ ופחות מכזית אימורים והמנסך פחות מג' לוגים יין ומים שחייב שהרי כתוב **לעשות** וחייב רק על השלם ולא על החסר ובפחות מג' לוגים יש כמה זיתים ובכ"ז רבנן לא למדו חוץ מחוץ, ורבא מבאר שמדובר באופן שהוא קבע בכלי שני חצאי פרס,

דף קי ר"א סובר שקביעות הכלי נחשבת קביעות ולכן הוא נפסל כשחסר כל שהוא ולת"ק זה לא נחשב קביעות, ורבא אומר שלמ"ד שקביעות הכלי אינה כלום אם קבע ששה לפר ומשך מהם ארבעה והקריבם בחוץ חייב כי הם ראויים לנסכי איל וכן אם קבע ארבעה לאיל ומשך מהם ג' והקריב בחוץ הוא חייב כיוון שזה ראוי לנסכי כבש אך אם חסר כל שהוא מג' לוגים והקריבם בחוץ פטור, ורבא אומר שניתן לבאר כאב"י שנחלקו אם לומדים פנים מחוץ שרבנן לא למדו ניסוך מהקטרה ואף שהם לא למדו חוץ מחוץ אך הם למדו הקטרה מהקטרה למרות שזה חוץ מפנים.

הסתפקו במקרה שנחסר בחוץ אם חסרון שבחוץ לא נחשב חסרון וכיוון שזה נפסל ביוצא מה ההבדל בין חסר ליתר וזה נחשב כאילו כולו קיים או שזה נחשב חסרון ואינו חייב על כך, ואב"י הוכיח מדברי ר"א שהוא פטר עד שיקריב את כולם, ורבה בר רב חנן הקשה וכי מביאים ראייה מר"א שהוא יחיד אמר אב"י ששמע בשם רב שרבנן נחלקו על ר"א רק כשהוא בעין אך אם נחסר הם יודו שפטור ולכאורה הוא דיבר בנחסר בחוץ, ויש לרחות שהוא דיבר בנחסר בפנים, ולכאורה יש

להוכיח מהמשך דברי המשנה שאם חסר מכולם והקריבם בחוץ פטור משמע גם כשנחסר בחוץ, ויש לדחות שמדובר שכבר נחסר בפנים.

שנינו במשנה שאם הקריב קדשים ואימורים בחוץ חייב, יש להקשות שיש חציצה בין הבשר לאימורים וביאר שמואל שמדובר שהפכם ור' יוחנן אמר שגם בלא הפכם ניתן לבאר שזה כדעת ר"ש שחייב גם אם העלה על הסלע, ורב מתרץ שזה נחשב מין במינו שאינו חוצץ.

משנה אם לא קמץ את המנחה והקריב אותה בחוץ הוא פטור ואם קמץ אותה והחזיר את הקומץ לתוכה והקריבה בחוץ חייב. **גמרא** יש להקשות שהשיריים יבטלו את הקומץ ברוב ולא יתחייב עליהם, ומבאר ר' זירא שנאמר הקטרה בקומץ וגם בשיריים וכמו שבהקטרת קומץ לא מבטל את חבירו כך הקטרת השיריים לא מבטלת את הקומץ.

משנה כשיש קומץ ולבונה והקריב אחד מהם בחוץ חייב ור"א פוטר עד שיקריב את השני ואם הקריב אחד בפנים ואחד בחוץ חייב. אם הקריב אחד משני בזיכי הלבונה בחוץ חייב ור"א פוטר עד שיקריב את השני ואם הקריב אחד בפנים ואחד בחוץ חייב. **גמרא** ר' יצחק נפחא מסתפק באופן שהקטיר קומץ על מנת להתיר רק כנגדו בשיריים האם הוא מתיר את החצי לגמרי או שהוא הקליש את איסורם של כל השיריים, ולכאורה לר"מ שמפגלים בחצי מתיר ודאי מותר באופן זה ולרבנן שלא מפגלים בחצי מתיר זה לא התיר ולא החליש את איסורם של השיריים, ולכאורה גם ר"א של משנתנו יסבור כרבנן שלא מפגלים בחצי מתיר והספק הוא לת"ק של משנתנו האם זה נחשב הקטרה להתיר חצי או שזה רק החליש את האיסור.

משנה מי שזרק מקצת מהדם בחוץ **עמוד ב** חייב, ר"א אומר שגם המנסך מים בחג בחוץ חייב ור' נחמיה סובר שאפילו אם נתן משיירי הדם בחוץ הוא חייב. **גמרא** רבא אומר שר"א מודה בדמים אפילו בחטאות פנימיות, ששנינו שר"א ור"ש אמרו לגבי נשפך הדם באמצע עבודת יוה"כ שימשך ממקום שפסק.

ר' יוחנן אומר בשם ר' מנחם יודפאה שר"א שחייב במנסך מים בחג הוא בשיטת ר"ע רבו שאמר שניסוך המים הוא מהתורה שכתוב בפסוק **ונסכיה** שמדובר בשני ניסוכים ניסוך המים וניסוך היין, ור"ל הקשה שאם ר"א למד כר"ע א"כ החיוב הוא רק בג' לוגים ור"א אמר מי החג ומשמע כל שהוא, ועוד קשה שלדעת ר"ע נחייב גם בשאר ימות השנה ולא רק בחג, ונשמט לר' מנחם מה שר' אסי אמר בשם ר' יוחנן בשם ר' נחוניא איש בקעת בית חורתן שעשר נטיעות של ערב שביעית ערבה בחג וניסוך המים בחג הם הלכה למשה מסיני, ולכו"ע ניסוך המים הוא מדאורייתא.

שנו בברייתא שהמנסך ג' לוגים מים בחג בחוץ חייב ור"א אומר שרק אם מלאם לשם חג חייב, ור"נ בר יצחק מבאר שהם חולקים אם יש שיעור למים שלת"ק המנסך ג' לוגים חייב וגם כשניסך יותר מג' לוגים ולר"א חייב רק במילאם כדרך מילואם ששיעורם דוקא ג' לוגים,

דף קיא ורב פפא אומר שלכו"ע יש שיעור למים ונחלקו שלת"ק קרבו נסכים במדבר והתורה אמרה **בבואכם** לחייב נסכים בבמה שאין שם כלי שרת וא"כ חייבים על המים גם בלי קידוש כלי, אך ר"א סובר שלא קרבו נסכים במדבר וא"כ התורה באה לומר שרק במשכן קבוע יש ניסוך וא"כ צריך קידוש כלי ולא חייבים על מים בחוץ בלי קידוש כלי, ורבנא אומר שנחלקו שלת"ק לומדים ניסוך המים מניסוך היין ולא צריך קידוש כלי שהרי קרבו נסכים במדבר, ולר"א לא לומדים ניסוך המים מניסוך היין ורק ביין גלתה התורה שלא צריך קידוש כלי אך במים צריך קידוש כלי.

שנו בברייתא שהמנסך ג' לוגין יין בחוץ חייב ור"א בן ר"ש סובר שזה רק אם קדשו בכלי ורב אדא בר אהבה מבאר שהם נחלקו במה שצף משפת הכלי שלת"ק קדוש גם התוספת על מדת הלח, ולר"א קדוש רק מה שבתוך הכלי, ורבא בר רבה מבאר שנחלקו אם קרבו נסכים בבמה כמו ששנינו שלרבי אין צריך נסכים בבמת יחיד ולחכמים צריך נסכים בבמת יחיד, ונחלקו כמו התנאים בברייתא ששנינו שר' ישמעאל דרש בפסוק **כי תבאו** שהתורה מצריכה נסכים בבמה גדולה ואין

לומר שמדובר בבמה קטנה שהרי נאמר **אל ארץ מושבותיכם אשר אני נותן לכם** וא"כ מדובר בבמה שנוהגת ככולם, ור"ע דרש שהתורה באה להצריך נסכים בבמה קטנה ואין לומר שהתורה מדברת על במה גדולה שהרי כתוב אל ארץ מושבותיכם והיינו במה שנוהגת בכל מושבות, ויוצא שר' ישמעאל לא קרבו נסכים במדבר וא"כ עכשיו התורה באה לחייב נסכים במשכן ולר"ע קרבו נסכים במדבר והתורה באה להוסיף גם במה קטנה.

ר' יוחנן אומר שר' נחמיה שמחייב בנותן שיריים בחוץ סובר כמ"ד ששיריים מעכבים, ויש להקשות ששנינו שר' נחמיה אמר שחייב בשיריים שנתנם בחוץ ור"ע אמר לו ששירי הדם הם שירי מצוה ור' נחמיה הוכיח מאימורים ופדרים שהם שירי מצוה ובכ"ז התורה מחייבת בהקריבם בחוץ ור"ע דחה שאימורים הם תחילת עבודה ואילו שיריים הם סוף עבודה, ולר' יוחנן ר' נחמיה היה צריך לומר שאכן שיריים מעכבים, וזה תיובתא לר' יוחנן, ועכשיו שרב אדא בר אהבה אמר שנחלקו רק בשיריים הפנימיים אך בחיצונים לכו"ע הם לא מעכבים א"כ ר' נחמיה במשנה דיבר בפנימיים ובברייתא הוא דיבר על שיריים של קרבנות החיצוניים והוא אמר לדבריו של ר"ע ששיריים אינם מעכבים.

משנה מי שמלק עוף בפנים והעלה בחוץ חייב ואם מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור, מי ששחט עוף בפנים והעלה בחוץ **עמוד ב** או ששחט בחוץ והעלה בחוץ חייב א"כ יוצא שמה שמכשירו בפנים מליקה פוטר בחוץ ושחיטה שהיא מכשירה בחוץ היא פוטרת בפנים, ור"ש אומר שמה שחייבים עליו בחוץ חייבים עליו אם עשה בפנים והעלה בחוץ, חוץ משוחט בפנים והעלה בחוץ. **גמרא** הלשון הכשירו אינו נכון שהרי שחיטה לא מכשירה עוף אלא הכוונה חיובו.

יש להקשות שאם ר"ש דיבר על מולק עוף בפנים שחייב בחוץ ומלק בחוץ פטור ואמר ר"ש שכמו שחייב על מליקה בפנים כך חייב עליה בחוץ א"כ הוא לא היה צריך לומר כל שחייבים עליו בחוץ אלא כל שחייבים עליו בפנים ואם הכוונה שכמו שבחוץ אינו חייב על מליקה כך במלק בפנים לא יתחייב א"כ הוא היה צריך לומר כל שאין חייבים עליו בפנים, ואם נאמר שר"ש דיבר על הסיפא ששוחט בפנים פטור כשהעלה בחוץ ושוחט בחוץ חייב ואמר ר"ש שכמו שבפנים פטור כך בחוץ פטור א"כ הוא היה צריך לומר כל שלא חייבים ואם כוונתו שכמו שבחוץ חייב כך בפנים חייב הרי ר"ש אמר להדיא חוץ מהשוחט בפנים והעלה בחוץ, ואמר זעירי שנחלקו בשוחט בהמה בלילה שחט בחוץ פטור ואם שחט בחוץ בלילה והעלה בחוץ חייב, ור"ש אמר שמה שחייבים עליו בחוץ חייבים עליו בפנים שהעלה בחוץ מלבד שוחט עוף בפנים והעלה בחוץ, ורבא אומר שנחלקו בקיבל בכלי חול שלת"ק המקבל בכלי חול בפנים והעלה בחוץ פטור ואם קיבל בכלי חול בחוץ והעלה בחוץ חייב, ור"ש סובר שכל שחייבים עליו בפנים חייבים עליו כיוצא בו שעשה בפנים והוציאו לחוץ חוץ משוחט עוף בפנים והעלה בחוץ אך כשבא אביו של רב שמואל בר יצחק הוא אמר שמי שמלק עוף בפנים והעלה בחוץ חייב ואם מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור ור"ש מחייב, א"כ יש לשנות שר"ש כל שחייב עליו בפנים והעלה בחוץ חייבים עליו בחוץ חוץ משוחט עוף שאף שפטור בשחטו בפנים חייב עליו בחוץ.

משנה אם קיבל דם חטאת בכוס ונתנו בחוץ וחזר ונתן בפנים או שנתן בפנים וחזר ונתן בחוץ חייב כי הוא ראוי לפנים ואם קיבל דמו בשני כוסות ונתן את שניהם בפנים פטור ואם נתן את שניהם בחוץ חייב ואם נתן אחד בפנים ואחד בחוץ פטור ואם נתן אחד בחוץ ואחד בפנים חייב על החיצון והפנימי מכפר וזה דומה למפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה ושתייהן עומדות אם שחט את שניהם בפנים פטור ואם שחט את שניהם בחוץ חייב ואם אחת בפנים ואחת בחוץ פטור ואם אחת בחוץ ואחת בפנים חייב על החיצונה והפנימית מכפרת וכמו שדמה פוטר את בשרה כך היא פוטרת את בשר חברתה.